

**Te leven op duizend plaatsen.
Jo Otten 1901-1940 (biografie)**

ROB GROENEWEGEN. UITG. IN DE KNIPSCHER, HAARLEM 2011. 832 BLZ. € 45,-
(GENAAID GEBONDEN, MET STOFOMSLAG
EN LEESLINT)

KIJKEN NAAR IEMAND LANGS DE ZIJLIJN

Wie er de naslagwerken op naslaat, zal tevergeefs zoeken naar zijn naam. Zijn novelle *Bed en wereld* (1932, in 2008 herdrukt) kennen de meeste mensen ook niet. Toch verscheen er een vuistdikke, rijk geïllustreerde en luxe vormgegeven biografie over de man: Jo Otten. Zo'n uitgave verrast en maakt nieuwsgierig.

Wie was deze Otten (1901-1940) en waarom verdient hij een biografie? Op die laatste vraag geeft de auteur van de biografie, Rob Groenewegen, uitvoerig antwoord. Naar zijn idee is een biografie niet voorbehouden aan de 'groten der geschiedenis', de bekende

namen. Een blik in het leven van iemand die aan de zijlijn stond kan minstens zo interessant zijn en wellicht een nieuwe kijk werpen op het literaire leven. Wie als toerist in een stad rondloopt en alleen de hoofdstraten bekijkt, krijgt een onvolledig beeld. Je moet ook rondwalen in de steegjes om de sfeer echt te proeven.

Met deze gedachte in het achterhoofd is deze biografie een duizelingwekkend verhaal vol wetenswaardigheden rond het Rotterdamse (literaire) leven tijdens het interbellum. Groenewegen laat niets onbesproken en is uiterst zorgvuldig en volledig (misschien té) in zijn analyse van Otten en de tijd waarin

hij leefde. Daarmee is deze biografie veel meer dan de levensbeschrijving van een man geworden. Het biedt ook een schat aan informatie over architectuur, kunst, film, politieke stromingen, etc.

Otten was een verwende dandy die moeilijk aansluiting vond bij anderen, vaak vreemd gevonden werd en zich onuitstaanbaar kon gedragen. Dat hij niet werd begrepen en vaak ook niet geaccepteerd, maakt hem tot een trieste figuur.

Met zijn werk wist men vaak ook niet goed raad, wellicht ook omdat hij in bepaalde opzichten niet paste in zijn

tijd en proza schreef dat nu soms verrassend modern aandoet. Als romantische idealist pleitte hij voor een 'mobiele mens' (het essay *Mobiliteit en revolutie* dat daarover gaat is als bijlage opgenomen in de biografie), die het avontuur van het leven aangaat, maar zijn vitalisme heeft ook een deterministische keerzijde.

Als veelzijdige, grillige figuur is Otten geen gemakkelijk 'materiaal' voor een biograaf. Groenewegen is er desondanks in geslaagd om een evenwichtig beeld te schetsen van diens leven en tijd en daarmee is de biografie een aanwinst voor wie geïnteresseerd is in deze literaire periode. ■